

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Szak/5/2021
Identifikačné číslo spisu: 7021200034
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7021200034.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): I. U., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Iránska islamská republika, bez cestovného dokladu, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, Sečovce, Slovenská republika, právne zastúpený: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, so sídlom Murgašova 3, 040 41 Košice, proti žalovanému: Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Výšné Nemecké, Výšné Nemecké 124, o správnej žalobe vo veci zaistenia, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Sa/3/2021-40 zo dňa 25. januára 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Žalovaný rozhodnutím č.: PPZ-HCP-SO17-116-010/2020-ZAV zo dňa 14.12.2020 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) zaistil sťažovateľa podľa § 88a ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“) dňom 14.12.2020 na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 03.05.2021 z dôvodu, že existuje dôvodné podozrenie, že sťažovateľ podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmarit' jeho administratívne vyhostenie.

2. V odôvodnení najmä uviedol, že ide o žiadateľa o udelenie azylu, zaisteného odo dňa 31.10.2020 na základe rozhodnutia o zaistení č.: PPZ-HCP-SO17-115-008/2020-ZAV podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. na účel výkonu administratívneho vyhostenia na základe rozhodnutia č. PPZ-HCP-SO17-110-012/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020 (ktorým mu bol zároveň uložený zákaz vstupu na územie

Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na 3 roky) a existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

3. Z odôvodnenia ďalej vyplynulo, že sťažovateľ bol dňa 30.10.2020 kontrolovaný pred hraničným priechodom Výšné Nemecké - Užhorod hliadkou Oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru Výšné Nemecké, nakoľko sa nachádzal ukrytý v odkladacom priestore pod návesom kamióna, ktorého vodič uviedol, že cestoval zo Srbska cez Maďarsko a Slovensko na územie Ukrajiny, pričom nevedel uviesť, kedy a kde sa migranti mohli dostať do úložného priestoru návesu, ale myslí si, že to bolo na parkovisku na hraničnom priechode Roszke v Maďarsku.

4. Žalovaný konštatoval, že sťažovateľ nemal pri sebe žiadne cestovné doklady, takže jeho totožnosť nebolo možné hodnoverne zistiť.

5. Dňa 03.12.2020 bola žalovanému doručená informácia o prijatí vyhlásenia sťažovateľa o udelenie azylu. Po zvážení všetkých skutočností a po získaní telefonickú informáciu od Migračného úradu, že o udelení azylu nebude rozhodnuté v 60 dňovej lehote, žalovaný dňa 14.12.2020 v čase o 09,00 hodine sťažovateľa prepustil z dôvodu, že zanikol účel jeho zaistenia a dospel k záveru, že sťažovateľ podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie a z tohto dôvodu bolo začaté konanie vo veci zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z.

6. V zápisnici o vyjadrení účastníka konania spísanej dňa 14.12.2020 pod číslom č. p.: PPZ-HCP-S017-116-008/2020-ZAV sťažovateľ uviedol, že nechce nič uviesť a zároveň si nevie zabezpečiť ubytovanie na území Slovenskej republiky, nemá tu žiadnych rodinných príbuzných, v súčasnosti disponuje finančnou hotovosťou asi 4,74 € a 24 srbských dinárov a z toho dôvodu nevie zložiť peňažnú záruku.

7. Žalovaný ďalej uviedol, že zmarenie administratívneho vyhostenia spočíva najmä v úteku sťažovateľa, ktorý nepožiadaval o udelenie azylu na území Slovenskej republiky bezodkladne po vstupe na územie Slovenskej republiky, ani počas predvedenia na policajný útvar, ani v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o administratívnom vyhostení ako i v konaní o zaistení zo dňa 31.10.2020 uvádzal iné meno a priezvisko (I. U.) a iný dátum narodenia (XX.XX.XXXX), ako v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov (ÚPZC) pri žiadosti o udelenie azylu.

8. Žalovaný považoval existenciu rizika úteku sťažovateľa z územia Slovenskej republiky za preukázateľnú, pretože tento neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky, má tu neoprávnený pobyt a bol mu uložený zákaz vstupu na dobu troch rokov, ktorému sa žiadosťou o udelenie azylu na území Slovenskej republiky snaží vyhnúť. Záver o tom, že nemá skutočný záujem o udelenie azylu, o ktorý požiadal iba zo špekulatívnych dôvodov, aby sa vyhol prípadnému administratívnomu vyhosteniu potvrdzuje výpoveď sťažovateľa, obsiahnutá v zápisnici zo dňa 31.10.2020, kde okrem iného uviedol, že advokáta nemá a nechce si žiadneho prizvať ku konaniu, že sa chce dostať do Nemecka kvôli lepším životným podmienkam, že nemá pri sebe žiadny doklad a údajne má v Nemecku dieťa a manželku, že je iránskej národnosti, je ateista a pochádza z Iránu, mesta I.R. a kde opísal okolnosti, za ktorých sa dostal na územie Slovenskej republiky a trasu jeho postupu. Domovskú krajinu opustil kvôli rodine, ktorá sa ma údajne nachádzať v Nemecku, na Slovensku nikdy nebol, nikoho tu nepozná a zo štátov Európskej únie bol v Grécku a Chorvátsku, odkiaľ ho vrátili. Na území Slovenskej republiky o azyl nežiadal. Z vyjadrenia sťažovateľa zároveň vyplýva, že Slovenská republika bola len tranzitnou krajinou a jeho skutočným cieľom bolo dostať sa do Nemecka.

9. Žalovaný zároveň prihliadal na doterajšiu prax v prípadoch, podľa ktorej po požiadaní štátnych príslušníkov tretích krajín o azyl, ak nebolo rozhodnuté o ich zaistení, títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, a ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať. Po svojvoľnom opustení pobytového tábora je im následne v zmysle zákona o azyle zastavené azylové konanie, následkom čoho sa neoprávnene zdržiavajú v štátoch Európskej únie. Takíto migranti často čelia dlhodobej nadmernej psychickej záťaži, majú obmedzený prístup k základným sociálnym, zdravotným, vzdelávacím, kultúrnym, občianskym, politickým a ostatným právam, či službám bežne dostupným legálnym migrantom. S nelegálnou

migráciou sa spájajú aj mnohé ďalšie negatívne fenomény, ako napríklad pašovanie, prevádzanie migrantov, obchodovanie s ľuďmi a iná cezhraničná kriminalita.

10. Dĺžku doby zaistenia stanovil po dôkladnom vyhodnotení osoby žalobcu s prihliadnutím na § 20 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého ministerstvo v konaní o azyle rozhodne do šiestich mesiacov od začatia konania. Vzhľadom na to, že sťažovateľ podal žiadosť o udelenie azylu dňa 03.12.2020 a v čase vydania preskúmaného rozhodnutia žalovaný nemal informáciu o tom, aké konkrétne úkony bude potrebné zo strany procedurálneho pracovníka Migračného úradu vykonávať a aký čas k tomu bude potrebný, stanovil lehotu zaistenia na dobu najviac do 03. 05. 2021, ktorú na základe uvedeného je možné považovať za primeranú.

11. Žalovaný zároveň vyvodil záver, že v danom prípade nie je odôvodnený postup podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 404/2011 Z.z., pretože sťažovateľ nemá na území Slovenskej republiky príbuzných ani známych, ktorí by mu poskytli ubytovanie a nedisponuje ani dostatkom finančných prostriedkov, pričom miernejšie donucovacie opatrenia by neboli dostatočné a účinné a v prípade alternatívy k zaisteniu by bola daná zvýšená pravdepodobnosť úteku.

II.

Konanie na krajskom súde

12. Sťažovateľ podal na Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) správnu žalobu vo veciach zaistenia, v ktorej navrhol aby krajský súd preskúmané rozhodnutie zrušil a nariadil bezodkladné prepustenie sťažovateľa zo zaistenia.

13. V nasledujúcich žalobných bodoch uviedol najmä, že

- rozhodnutie o žiadosti o azyl bude môcť mať iba odkladný účinok a žiadosť o azyl nebude môcť byť po tejto lehote zamietnutá ako zjavne neopodstatnená, pričom počas trvania súdneho konania v azylovej veci bude oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, čo spôsobuje prekážku vyhostenia počas doby niekoľkých mesiacov;
- požiadal o zlúčenie rodiny, z čoho možno taktiež usúdiť, že jeho žiadosť o azyl nie je účelová, ale zákonným prostriedkom na začatie konania o zlúčenie rodiny, ktoré sa deje po podaní žiadosti o azyl;
- predpokladom zaistenia cudzinca je, že účel zaistenia bude môcť byť naplnený, t. j. pri rozhodovaní je potrebné zvážiť aspoň potenciálnu možnosť jeho naplnenia;
- preskúmané rozhodnutie neobsahuje presvedčivé odôvodnenie, že v danej veci nebolo možné uplatniť iné menej závažné prostriedky než zaistenie, že žiadosť o azyl bola účelová a že naďalej existuje reálna možnosť následného vyhostenia v zákonom stanovených lehotách;
- žalovaný odôvodňoval stanovenú dĺžku zaistenia z pohľadu ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z., čo nie je v súlade s účelom zaistenia;
- nie je naplnený zákonný predpoklad pre jeho zaistenie, a to, že jeho žiadosť o azyl podaná v zaistení bola účelová, čo preukazuje informácia získaná žalovaným zo strany migračného úradu, ktorá preukazuje, že žiadosť o azyl nie je zjavne neopodstatnená a že teda odôvodňuje svoju žiadosť o azyl skutočnosťami v zmysle § 8 zák. č. 480/2002 Z.z.

14. Krajský súd v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) dospel k záveru o potrebe zamietnuť správnu žalobu z nasledujúcich dôvodov:

- bolo nepochybne preukázané, že sťažovateľ neoprávnene vstúpil a následne sa neoprávnene zdržiaval na území Slovenskej republiky, o azyl požiadal až po preukázaní jeho neoprávneného pobytu a rozhodnutí o jeho administratívnom vyhostení;
- sťažovateľ do zápisnice dňa 31.10.2020 uviedol, že Slovenská republika je len tranzitnou krajinou a skutočným cieľom jeho cesty je Nemecko z dôvodu lepšieho života;
- na výslovnú otázku správneho orgánu, či žiada na území Slovenskej republiky o azyl, sťažovateľ odpovedal, že nežiada a rovnako záporne odpovedal na otázku, či mu v krajine pôvodu hrozí mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo či je jeho život ohrozený z dôvodov rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie;
- záver žalovaného o existencii dôvodného podozrenia účelovosti žiadosti o azyl je logický, majúci oporu v skutkových zisteniach, bol relevantným spôsobom, so zohľadnením individuálnych okolností prípadu

odôvodnený a nasvedčuje mu aj skutočnosť, že sťažovateľ nepožiadaval o azyl ani v Grécku, kde sa po opustení domovského štátu zdržiaval dva mesiace;

- dôvody žiadosti o udelenie azylu v kontexte so sťažovateľovými predchádzajúcimi vyjadreniami a správaním považoval krajský súd za účelové s cieľom oddialiť alebo zmarit' administratívne vyhostenie;
- dĺžka zaistenia je s odkazom na ustanovenie § 20 zák. č. 480/2002 Z.z. dostatočne odôvodnená;
- námietka, že žalovaný dĺžku zaistenia odôvodnil z pohľadu ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. je irelevantná, pretože vychádzajúc z kontextu celej dotknutej časti odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia, citáciu tohto ustanovenia je potrebné považovať za odkaz v súvislosti so zisťovaním okrem iných aj skutočností, na ktorých je založená žiadosť o udelenie azylu;
- keďže ani sťažovateľovi nemôže byť známa celková dĺžka trvania azylového konania, počas ktorého sa konanie o administratívnom vyhostení prerušuje, možno výkon administratívneho vyhostenia považovať za potenciálne možný;
- krajskému súdu je známa jestvujúca prax, ktorú popisuje žalovaný;
- z formálneho hľadiska sťažovateľ nespĺňa zákonné požiadavky pre aplikáciu ustanovenia § 89 ods.1 zák. č. 404/2011 Z.z., pretože nepreukázal finančné zabezpečenie pobytu vo výške, ktoré vyžaduje ustanovenie § 6 zák. č. 404/2011 Z.z. a nevie si zabezpečiť ubytovanie.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

15. Proti rozsudku krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a
- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t.j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

16. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- keďže žalovaný získal v konaní telefonickú informáciu od migračného úradu, že v azylovej veci sťažovateľa nebude rozhodnuté v 60-dňovej lehote a že jeho azylové konanie bude trvať dlhšiu dobu, považoval jeho držanie v zaistení za neefektívne;
- poukázal na závery, vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 264/09-81 zo dňa a z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sža/23/2010;
- účelom zaistenia v predmetnom prípade je ponechanie žiadateľa o azyl v zaistení, aby bolo v budúcnosti v zákonom prípustnej dobe zrealizované jeho vyhostenie;
- je nevyhnutné, aby rozhodnutie o zaistení obsahovalo presvedčivé zdôvodnenie, že v danej veci nebolo možné uplatniť iné menej závažné prostriedky než zaistenie, že žiadosť o azyl bola účelová, a že naďalej existuje reálna možnosť následného vyhostenia z územia Slovenskej republiky, pričom zrealizovanie účelu zaistenia možno uskutočniť v zákonom stanovených lehotách, čo však preskúmané rozhodnutie nespĺňa;
- v azylovej veci sťažovateľa bolo preukázané, že rozhodnutie o jeho žiadosti už bude môcť mať iba odkladný účinok voči vyhosteniu a vo veci sťažovateľa teda nebol splnený zákonný predpoklad pre zaistenie, a to že jeho žiadosť o azyl podaná v zaistení bola účelová (nakoľko sťažovateľ ju odôvodňuje skutočnosťami relevantnými pre jej posúdenie v riadnom azylovom konaní);
- odkladný účinok rozhodnutia migračného úradu v azylovej veci spôsobuje prekážku pokračovania v konaní o vyhostení cudzinca;
- počas trvania prípadného súdneho konania v azylovej veci sťažovateľa bude oprávnený zdržiavať sa na území Slovenskej republiky, čo spôsobuje prekážku jeho vyhostenia počas doby niekoľkých mesiacov, a preto je preskúmané rozhodnutie žalovaného neefektívne a neúčelné;
- krajský súd sa napadnutým rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu; keď napriek preukázanej neúčelnosti držania sťažovateľa v zaistení pre existenciu právnej prekážky vyhostenia, ktorá bude trvať ešte niekoľko mesiacov, rozhodol ponechať ho v zaistení a nenariadil jeho

prepustenie zo zaistenia;

- v záujme presvedčivosti preskúmaného rozhodnutia nemala v jeho odôvodnení absentovať zmienka o súvislostiach medzi zákonom o pobyte cudzincov a azylovým konaním a právnymi účinkami rozhodnutí v nich vydávaných, ktoré preukazujú, že nedošlo k naplneniu citovaného zákonného účelu zaistenia sťažovateľa a splneniu zákonných predpokladov pre uplatnenie zaistenia za zvoleným účelom, preto je preskúmané rozhodnutie čo do preukázania splnenia podmienok vyplývajúcich z ustanovenia § 88a ods. 1 písm. c) a 88a ods. 2 zák. č. 404/2011 Z.z. nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov;
- požiadal o azyl za účelom začatia procesu zlúčenia rodiny a jeho žiadosť nie je účelová;
- poukazuje na nedostatky gréckeho azylového systému a prijímacích podmienok pre žiadateľov o azyl a utečencov, ktoré vedú vysoký počet cudzincov k opusteniu územia Grécka;
- žalovaný nedostatočne odôvodnil dĺžku doby zaistenia, keďže tak urobil z pohľadu ustanovenia § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z.;
- u sťažovateľa je možné účinne uplatniť menej závažný prostriedok voči zaisteniu, spočívajúci v jeho umiestnení v zariadení pre žiadateľov o azyl.

17. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušuje a aby nariadil žalovanému bezodkladné prepustenie sťažovateľa zo zaistenia. Zároveň navrhol, aby mu kasačný súd priznal náhradu trov konania.

B)

18. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázal na jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a stručne zhrnul dôvody, na základe ktorých vydal preskúmané rozhodnutie. Vo vzťahu k sťažnostným bodom sťažovateľa najmä uviedol, že

- zaistenie je účelné, nakoľko je potrebné mať sťažovateľa k dispozícii z dôvodu úspešnej realizácie azylového konania;
- zmarenie administratívneho vyhostenia spočíva najmä v úteku sťažovateľa, ktorý nepožiadal o udelenie azylu bezodkladne po vstupe na územie Slovenskej republiky, ani počas predvedenia na policajný útvar, ani v samotnom konaní o administratívnom vyhostení pričom pôvodne uvádzal iné meno a priezvisko a iný dátum narodenia, ako v ÚPZC pri žiadosti o udelenie azylu;
- je preukázateľná existencia rizika úteku sťažovateľa, nakoľko neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky, má tu neoprávnený pobyt a bol mu uložený zákaz vstupu na dobu troch rokov, ktorému sa žiadosťou o udelenie azylu snaží vyhnúť;
- v príručke o návrate sa uvádza, že smernice 2003/9 a 2005/85 nebránia tomu, aby bol štátny príslušník tretej krajiny, ktorý po svojom zaistení podal žiadosť o medzinárodnú ochranu ponechaný v zaistení na základe ustanovenia vnútroštátneho práva, ak sa po individuálnom posúdení všetkých relevantných okolností ukáže, že táto žiadosť bola podaná iba s cieľom oddialiť alebo zmariť výkon rozhodnutia o návrate a že pokračovanie zaistenia je objektívne nevyhnutné na to, aby sa dotknutá osoba nemohla definitívne vyhnúť svojmu vyhosteniu;
- to, že sťažovateľ nemá skutočný záujem o udelenie azylu na území Slovenskej republiky a požiadal oň iba zo špekulatívnych dôvodov potvrdzuje jeho výpoveď do zápisnice č. PPZ-HCP-SOI7-114-010/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020;
- skutočnosť o údajnej manželke a dieťati nachádzajúcich sa v štáte Európskej únie sťažovateľ relevantne nepreukázal;
- o zlúčenie rodiny mohol sťažovateľ žiadať v Grécku, pričom žalovaný nie je oprávnený namietané nedostatky tamojšej azylovej procedúry hodnotiť;
- vychádzajúc z doterajšej praxe prihliadal na skutočnosť, že štátni príslušníci tretích krajín častokrát účelovo prejavujú úmysel požiadať o azyl a ak policajný útvar nerozhodne o ich zaistení a umiestnení v útvere policajného zaistenia pre cudzincov, tak títo iba vo výnimočných prípadoch absolvujú kompletnú azylovú procedúru a svojvoľne opúšťajú pobytové tábory, pričom ich ďalší pobyt po území členských štátov nie je možné monitorovať;
- dĺžku doby zaistenia stanovil po vyhodnotení osoby sťažovateľa s prihliadnutím k § 20 zák. č. 480/2002 Z.z., podľa ktorého ministerstvo v konaní o azyle rozhodne do šiestich mesiacov od začatia konania", pričom podrobne poukázal na predpokladaný priebeh azylového konania;
- sťažovateľ v zápisnici vedenej pod číslom písomnosti PPZ-HCP-SOI7-114-010/2020-ZAV uviedol, že

na Slovensku nemá žiadnych rodinných príslušníkov a v zápisnici pod číslom PPZ-HCP-SO17-116-008/2020-ZAV uviedol, že pri sebe má približne 4,47,-€ a 24 srbských dinárov, nevie zložiť peňažnú záruku ani nemá blízku osobu, ktorá môže zložiť za neho peňažnú záruku;

- je nespochybniteľne preukázané, že sťažovateľ by stanovené podmienky nevedel splniť, a to z toho dôvodu, že nevie preukázať zabezpečené ubytovanie;
- ku dňu spisovania tohto vyjadrenia bol skúmaný účel zaistenia sťažovateľa, pričom v ÚPZC bolo zistené, že sťažovateľ bol pozitívne testovaný na COVID-19 a v súčasnej dobe sú hygienikom Ministerstva vnútra vykonávané aj k danej osobe karanténne opatrenia;
- podľa § 77 ods. 7 zák. č. 404/2011 Z.z. podaním žiadosti o azyl zaisteným cudzincom spočíva vykonávanie rozhodnutia o administratívnom vyhostení;
- žalovaný vyhodnotil úmysel vstupu sťažovateľa na územie Slovenskej republiky ako úmysel, ktorý nesmeroval k požiadaniu o azyl, čomu nasvedčuje deklarovaná vôľa cestovať ďalej do Nemecka a požiadanie o udelenie azylu so značným odstupom od vstupu na naše územie a až po rozhodnutí o jeho zaistení;
- poukazuje na nález Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 147/2013-50 zo dňa 09.10.2013 (bod 7. až 10);
- nenastali žiadne nové skutočnosti, ktoré by bránili zaisteniu, resp. by umožňovali využiť menej závažné prostriedky;

19. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

21. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23. februára 2021 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.). Podľa § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky ak ide o štátneho príslušníka tretej krajiny zaisteného podľa § 88 ods. 1 písm. a) alebo písm. b) a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

22. Ustanovenie § 88a ods. 1 písm. c) zák. č. 404/2011 Z.z. umožňuje žalovanému zaistiť žiadateľa o udelenie azylu, ktorý je už zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. a), alebo písm. b) (čo bol prípad sťažovateľa) ak na dosiahnutie účelu zaistenia nie je možné využiť iné menej závažné prostriedky a ktorý podal žiadosť o udelení azylu, ak existuje dôvodné podozrenie, že podal žiadosť o udelení azylu s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhostenie.

23. Pokiaľ teda policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu podaná po jeho predchádzajúcom zaistení je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, žalovaný správny orgán rozhodne, že dôvody predchádzajúceho zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadala o medzinárodnú ochranu, pričom v rozhodnutí v ktorom preukáže splnenie zákonných podmienok jeho

zaistenia podľa § 88a ods. 1 písm. c) musí vyložiť, aké konkrétne dôvody ospravedľujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu (bližšie pozri rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1Sza/40/2014 zo dňa 4. novembra 2014).

24. V prejednávanej veci sťažovateľa bola nepochybne naplnená podmienka, že v čase vydania rozhodnutia o zaistení podľa § 88a ods. 1 písm. c), bol sťažovateľ zaistený podľa § 88 ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. rozhodnutím č. PPZ-HCP-SO17-115-008/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020.

25. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o azyl kasačný súd poukazuje na prax, podľa ktorej ak zaistený cudzinec požiada o medzinárodnú ochranu, spravidla to bude mať za následok ukončenie zaistenia podľa čl. 15 Návratovej smernice 2008/115/ES, ako konštatoval Súdny dvor Európskej únie vo veci Mehmet Arslan proti Polícii ČR C-534/11 (<http://curia.europa.eu>), a policajný útvar bude povinný cudzinca bez zbytočného odkladu zo zaistenia prepustiť; dôvody pre pôvodné zaistenie cudzinca tak automaticky pominú. Ak však policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmať výkon rozhodnutia o vyhodení cudzinca, rozhodne o jeho zaistení ako žiadateľa o azyl, pričom v rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedľujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu (pozri tiež rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. septembra 2013, sp. zn. 1Sza/6/2013).

26. Za nedôvodnú považoval kasačný súd námietku sťažovateľa, že žalovaný nedostatočne podložil a zdôvodnil svoje dôvodné podozrenie, že žiadosť o azyl bola podaná výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať administratívne vyhodenie.

27. Žalovaný v preskúmanom rozhodnutí poukázal na to, že sťažovateľ požiadal o azyl až po preukázaní jeho neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky a po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhodení so zákazom vstupu na dobu troch rokov podľa § 82 ods. 3 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. Vychádzal z vyjadrení sťažovateľa, podľa ktorých Slovenská republika je iba tranzitnou krajinou, sťažovateľ sa chcel dostať do Nemecka, ku konaniu o jeho súčasnom zaistení nechcel nič uviesť, nespĺňal podmienky pre uloženie tzv. alternatív k zaisteniu. Zároveň poukázal na spôsob jeho cesty z krajiny pôvodu a na to, že pri kontrole hliadkou polície sa skrýval. O udelenie azylu nepožiadaval ihneď, ani po jeho predvedení na policajný útvar, resp. po umiestnení v ÚPZC, ale až potom ako bola jeho správna žaloba proti rozhodnutiu o jeho pôvodnom zaistení zamietnutá. Uvedené konanie podľa žalovaného jasne poukazuje na účelovosť jeho žiadosti výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhodenie.

28. Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že posudzovanie existencie dôvodného podozrenia účelovosti žiadosti o azyl v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov je nutne vždy úvahou pravdepodobnostnou, založenou v určitej miere na odhade. Preto niekedy pre záver o existencii takéhoto podozrenia postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však iba v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. januára 2018 sp. zn. 10Szak/2/2018).

29. Pre záver správneho orgánu o dôvodnom podozrení, že cudzinec podal žiadosť o udelenie azylu výlučne s cieľom oddialiť alebo zmať jeho administratívne vyhodenie sa vyžaduje individuálne posúdenie každého prípadu. Pri takomto posúdení sa musia zväžiť všetky faktory vo vzájomnej súvislosti a vo vzťahu ku konkrétnej osobe žiadateľa, pričom smerodajné sú aj jeho vyjadrenia v rámci konania o zaistení, ktoré v kombinácii s ostatnými zisteniami môžu odôvodňovať podozrenie správneho orgánu.

30. Sťažovateľovi boli zo strany správneho orgánu v rámci konania o administratívnom vyhodení (zápisnica PPZ-HCP-SO17-114-010/2020-ZAV zo dňa 31.10.2020) položené otázky, či mu v krajine pôvodu bol uložený alebo hrozí uloženie trestu smrti, prípadne či je v krajine pôvodu ohrozený jeho život alebo sloboda z azylovo relevantných dôvodov (v zápisnici riadne vymenovaných), pričom na tieto

odpovedal negatívne, a ako dôvod opustenia krajiny pôvodu označil svoju rodinu, nachádzajúcu sa v Nemecku, resp. že tam cestuje za lepším životom. Okrem vyššie spomínaných skutkových okolností, v konaní pred žalovaným (zápisnica PPZ-HCP-SO17-116-008/2020-ZAV zo dňa 14.12.2020) vyplynulo, že sťažovateľ, po oznámení zo strany žalovaného, že podanie žiadosti o udelenie azylu posúdil ako účelové a vyzval ho na podanie vyjadrenia, nechcel nič uviesť a závery správneho orgánu nepopieral. Navyše v konaní pred správnymi orgánmi ani pred krajským súdom nevyplývali žiadne iné skutočnosti (okrem deklarovanej snahy o zlúčenie rodiny), na ktorých sťažovateľ zakladá svoju žiadosť o udelenie azylu, pričom aj napriek v zápisnici PPZ-HCP-SE1-255-041/2020 zo dňa 03.12.2020 naznačenej schopnosti sťažovateľa predložiť fotokópiu dokladu, preukazujúceho pobyt jeho manželky v Nemecku (uložené v mobilnom telefóne, ktorý mal však v ÚPZC) tak, preukázateľne neučinil, a to ani v priebehu konania pred krajským súdom.

31. V tejto situácii však nebolo možné ponechať bez povšimnutia aj ďalšie okolnosti sťažovateľovho prípadu, najmä jeho pôvodný nezáujem o medzinárodnú ochranu v kontexte prezentovania jeho ekonomických motívov k opusteniu krajiny pôvodu a uveriteľne neobjasnený dôvod podania žiadosti o udelenie azylu až po určitom čase počas zaistenia potom, ako bolo rozhodnuté o jeho administratívnom vyhostení, jeho neoprávnený pobyt a pohyb na území prijímajúceho štátu a tiež aj s prihliadnutím na porovnateľné praktické (vyžadujúce dostatočne konkretizované) skúsenosti žalovaného v obdobných prípadoch (v ktorých žiadatelia o udelenie azylu po ich prepustení zo zaistenia a umiestnení v pobytových táboroch, tieto opustili a nevyčkali na rozhodnutie o žiadosti o azyl)..

32. Vo vzťahu k posúdeniu žiadosti o azyl kasačný súd poukazuje na úradný záznam PPZ-HCP-SO17-115-020/2020-ZAV zo dňa 11.12.2020 vyplynula informácia o praxi Migračného úradu, v zmysle ktorej v obdobných prípadoch trvá rozhodnutie o žiadosti o udelenie azylu zvyčajne viac ako dva mesiace a že je predpoklad, že v prípade sťažovateľa nebude rozhodnuté v 60 dňovej lehote. Uvedenú informáciu v čase rozhodovania žalovaného (14.12.2020) resp. krajského súdu (25.01.2021) nebolo možné, vzhľadom na to, že azylové konanie sa nachádzalo vo svojom počiatkovom štádiu, interpretovať ako predbežné posúdenie azylovej žiadosti. V danom prípade sa jednalo len o odhad, ktorý navyše nebol podaný pracovníkom, ktorému bol spisový materiál pridelený. V čase vydania preskúmaného rozhodnutia, ani v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku lehota 60 dní na zamietnutie žiadosti o udelenie azylu neuplynula. Napokon je potrebné uviesť, že ani skutočnosť, že by Migračný úrad pristúpil k meritórному posúdeniu žiadosti o azyl, samo o sebe nevyklučuje záver (za určitých, v každom prípade individuálne posúdených okolností ani neznižuje jeho pravdepodobnosť) žalovaného o účelovosti jej podania. V opačnom prípade by tak podanie žiadosti o udelenie azylu s uvedením hoc azylovo relevantných, no nepreverených dôvodov viedlo k prepusteniu zo zaistenia, aj napriek odôvodnenosti záverov o snahe žiadateľa zmarit' výkon administratívneho vyhostenia.

33. Sťažovateľ vo svojej argumentácii namietal neúčelnosť jeho zaistenia z dôvodu, že administratívne vyhostenie nebude možné vykonať v priebehu konania o azyle, prípadne aj počas konania o správnej žalobe vo veciach azylu. Kasačný súd sa s uvedeným názorom nestotožnil. Zákon č. 404/2011 Z.z. v zmysle § 88a ods. 1 písm. c) pripúšťa zaistenie žiadateľa o azyl za predpokladu existencie dôvodného podozrenia o účelovosti jeho žiadosti. Odklad (nie však zmarenie) výkonu administratívneho vyhostenia je logickým a zákonným následkom podanej žiadosti o azyl, pričom takýto stav nie je dôvodom pre nariadenie prepustenia zo zaistenia. Prebiehajúce konanie o azyle môže byť v prípade neudelenia azylu dočasnou prekážkou výkonu administratívneho vyhostenia. Preto vzhľadom na vyššie uvedené, v súčasnom štádiu konania nebolo možné dospieť k záveru o tom, že nebude možné vykonať administratívne vyhostenie sťažovateľa, v dôsledku čoho by bolo jeho zaistenie neúčelné.

34. V preskúmanom rozhodnutí zjavne nesprávne citované ustanovenie § 88a ods. 1 písm. b) zák. č. 404/2011 Z.z. kasačný súd, rovnako ako krajský súd, posudzoval v kontexte systematiky textu odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia. Žalovaný túto nesprávnu citáciu uviedol v časti týkajúcej sa odôvodnenia dĺžky doby zaistenia. Majúc za to, že sú preukázané dôvody na ponechanie sťažovateľa v zaistení počas azylového konania, licioval jednotlivé úkony procedurálneho pracovníka, pričom predpokladal (aj s odkazom na maximálnu dĺžku trvania azylového konania šesť mesiacov), že vo veci

sťažovateľa môže byť rozhodnuté do 03.05.2021. Aj keď účelom zaistenia sťažovateľa nie je zisťovanie skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, je nepochybné, že dĺžka azylového konania je jednou zo skutočností determinujúcich dĺžku jeho zaistenia. Zjavne nesprávne citované ustanovenie tak v danom prípade nespôsobuje nezrozumiteľnosť preskúmaného rozhodnutia ani pochybnosti o ustálení predmetu konania/účelu zaistenia na strane žalovaného. Zároveň je možné skonštatovať, že dĺžka doby zaistenia bola v preskúmanom rozhodnutí náležite (práve s poukazom na predpokladaný priebeh azylového konania) odôvodnená.

35. Kasačný súd v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

36. Sťažovateľ namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.), keď napriek preukázanej neúčelnosti držania sťažovateľa v zaistení pre existenciu právnej prekážky vyhostenia, ktorá bude trvať ešte niekoľko mesiacov, rozhodol ponechať ho v zaistení a nenariadil jeho prepustenie zo zaistenia. Kasačný súd tento dôvod kasačnej sťažnosti, vzhľadom na vyhodnotenie sťažnostného bodu o neúčelnosti zaistenia nepovažoval za opodstatnený.

V.

37. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď správnu žalobu zamietol, kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol. Podľa § 461 S.s.p. platí, že kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

38. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania pred kasačným súdom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.